

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 1134/2017
19.04.2018. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: др Драгише Б. Слијепчевића, председника већа, Бранка Станића и Гордане Ајншпилер Поповић, чланова већа, у правној ствари тужилаца АА и ББ, обоје из ..., ... бр. ..., чији је пуномоћник Светлана Текић, адвокат из ..., са умешачем на страни тужилаца ВВ из ..., ул. ... бр. ..., против туженог ГГ из ..., ул. ... бр. ..., чији је пуномоћник Небојша Ивковић, адвокат из ... ради стицања без основа, вредност предмета спора 47.000,00 евра у динарској противвредности, одлучујући о ревизији тужилаца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 3399/16 од 26.01.2017. године, у седници већа одржаној дана 19.04.2018. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужилаца изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 3399/16 од 26.01.2017. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Саду П 3388/16 од 12.05.2016. године у првом ставу изреке је делимично усвојен тужбени захтев и у другом ставу је обавезан тужени ГГ да тужиоцима исплати износ од 46.800 евра на име неоснованог обogaћења, у динарској противвредности по најповољнијем курсу Народне банке Србије на дан исплате, са законском затезном каматом од 05.08.2010. године до исплате. У трећем ставу изреке, део тужбеног захтева којим тужиоци потражују да им тужени исплати износ од 200 евра, за који износ се неосновано обогатио, у динарској противвредности по најповољнијем курсу Народне банке Србије на дан исплате, као и у делу за законску затезну камату на досуђени износ главнице од 05.08.2010. године до исплате је одбијен.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 3399/16 од 26.01.2017. године усвојена је жалба туженог, па је првостепена пресуда у усвајајућем делу (ставу 2) изреке преиначена, тако што је одбијен тужбени захтев којим је тражено да се обавезе тужени да тужиоцима исплати износ од 46.800 евра за који се неосновано обогатио, у динарској противвредности по најповољнијем курсу НБС на дан исплате, са законском затезном каматом од 05.08.2010. године до исплате. У другом ставу изреке другостепене пресуде обавезани су тужиоци да туженом накнаде трошкове

првостепеног поступка у износу од 214.500,00 динара и трошкове жалбеног поступка у износу од 129.600,00 динара.

Против другостепене пресуде тужилац је изјавио благовремену и дозвољену ревизију због погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду у границама разлога прописаним одредбом члана 408. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС" 72/11... 55/14), Врховни касациони суд налази да ревизија тужиоца није основана.

У поступку доношења нижестепених пресуда није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку на коју се у ревизијском поступку пази по службеној дужности. На друге битне повреде одредаба парничног поступка ревидент не указује.

Предмет тужбеног захтева је исплата износа од 47.000 евра у динарској противвредности који тужиоци потражују од туженог на име стицања без правног основа, са затезном каматом од 05.08.2010. године до исплате.

Према утврђеном чињеничном стању, тужени је у својству извршног повериоца са тужиоцима у својству извршних дужника пред Општинским судом у Новом Саду закључио Споразум И 1420/04 од 25.05.2004. године о заснивању заложног права на непокретности извршних дужника. Споразумом је констатовано да по основу Уговора о зајму од 25.05.2004. године постоји потраживање повериоца према дужницима у износу од 30.000 евра у динарској противвредности, са каматом по стопи од 2% месечно и роком враћања од једног месеца, односно до 24.06.2004. године. Странке су се сагласиле да се потраживање повериоца обезбеди заснивањем заложног права на непокретности дужника и то на стану бр. ... у ..., у ул. ... бр. Закључком суда је дозвољено закључење предметног Споразума. Стога је такав споразум добио снагу судског поравнања.

Пре покретања поступка извршења, тужени је покренуо парнични поступак против тужиље, ради исплате износа од 30.000 евра на име зајма из 2003. године, који је окончан доношењем пресуде на основу признања.

Решењем Општинског суда у Новом Саду И 1588/07 од 03.08.2007. године предметни стан је као предмет заложног права, продат тужиоцу. Решењем И 1588/07 од 27.11.2007. године је утврђено да је тужени делимично намирен по решењу И 1788/04 од 26.08.2004. године у износу од 2.795.000,00 динара.

На основу тако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је закључио да је Уговор о зајму од 25.05.2004. године привидан правни посао и да је ништава одредба Споразума од 25.05.2004. године којом је по основу тог уговора конституисано заложно право на предметном стану тужилаца. Зато првостепени суд закључује да је основан тужбени захтев за исплату износа од 46.800 евра.

Супротно становиште заступа другостепени суд и налази да је првостепени суд погрешно применио материјално право. Према становишту другостепеног суда, првостепени суд није имао овлашћење да по службеној дужности преиспитује ваљаност

судског поравнања без поднете тужбе за његово побијање. Наведено судско поравнање је и даље на снази. Отуда нема неоснованог обогатићења туженог за износ од 46.800 евра. Зато је другостепени суд преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев.

Према оцени Врховног касационог суда, правилно је Апелациони суд у Новом Саду применио материјално право када је преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев.

Одредбом члана 210. Закона о облигационим односима је прописано да неосновано обогатићење постоји када део имовине једног лица пређе без правног основа у имовину другог лица.

У конкретном случају, нису испуњени услови за плаћање утуженог износа. Извршена исплата има правно утемељење у судском поравнању закљученом између парничних странака 25.05.2004. године. Тужиоци су судским поравнањем признали постојање дуга према туженом по Уговору о зајму од 25.05.2004. године у износу од 30.000 евра у динарској противвредности са каматом по стопи од 2% месечно. Судским поравнањем је конституисана и хипотека на стану бр. ... у ..., у ул. ... бр. ..., ради обезбеђења тужилачког дуга доспелог 24.06.2004. године. Осим тога, тужиља је и признала потраживање туженог на име зајма у износу од 30.000 евра.

Судско поравнање по својој правној природи представља споразум странака, односно уговор којим странке уређују своје грађанскоправне односе којима могу слободно располагати. Међутим, за разлику од уговора, судско поравнање има правно дејство судске одлуке. На ово указује одредба чл. 337 ст. 3. Закона о парничном поступку. Зато се сагласно одредби члана 339. став 1. Закона о парничном поступку судско поравнање може побијати само тужбом. Тужбом се може тражити поништај поравнања у случају постојања разлога његове рушљивости, односно утврђење његове ништавости. Тужиоци нису поднели тужбу за побијање судског поравнања и зато нема места примени института неоснованог обогатићења из члана 210. Закона о облигационим односима.

Како је Врховни касациони суд утврдио да не постоје разлози због којих је ревизија изјављена, као ни разлози на које се пази по службеној дужности, то је применом члана 414. Закона о парничном поступку одбио ревизију тужиоца као неосновану и одлучио као у изреци ове пресуде.

**Председник већа, судија
др Драгиша Б. Слијепчевић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић